

Handlingsplan for 2024

Innledning

Denne handlingsplanen beskriver hvordan [Østlandssamarbeidets overordnede strategi](#) skal følges opp i 2024. Strategien definerer tre visjoner for samarbeidet i landsdelen: 1) det grønne Østlandet, 2) det inkluderende Østlandet og 3) det konkurransedyktige Østlandet. Strategien sier også at bærekraftmålene skal være en tverrgående bærebjelke for samarbeidet.

Gjennom valgperioden 2020-2023 har fylkeskommunene styrket sitt arbeid for en grønn samfunnsutvikling. Bærekraftmålene, klima og miljø har fått en sterkere og mer retningsgivende rolle i fylkeskommunenes virksomhet. Som fylkeskommunenes verktøy og forlengede arm har Østlandssamarbeidet også fått en tydeligere grønn profil, med flere nye initiativer, prosjekter og politiske saker knyttet til klima, miljø og energi.

En annen viktig faktor for samarbeidet i 2024 er oppdelingen av Viken og Vestfold og Telemark fylkeskommune. Med syv fylkeskommuner som eiere vil det være både nødvendig og naturlig å se nærmere på hvordan Østlandssamarbeidet kan videreutvikles, med utgangspunkt i fylkeskommunenes framtidige behov og prioriteringer.

Handlingsplanen har to deler:

- Del 1 beskriver allerede igangsatte aktiviteter, inkludert forskjellige prosesser, prosjekter, koordinerende roller og administrative faggrupper o.l., som videreføres i 2024. Fylkeskommunene kan også beslutte å iverksette nye aktiviteter gjennom året.
- Del 2 beskriver hvordan fylkeskommunene i den nye fylkesstrukturen i landsdelen vil definere sine behov og prioriteringer for landsdelssamarbeidet framover, bl.a. ved å foreta en strategirevidering.

1. Videreføring av aktiviteter

Igangsatte aktiviteter som foreslås videreført i 2024 tar utgangspunkt i samarbeidet og rollene som er definert i gjeldende strategi: a) felles stemme i interessepolitikken, b) arena for læring og erfaringsutveksling, c) ressursbesparende samarbeid og koordinering.

Østlandssamarbeidets kommunikasjonsarbeid skal understøtte aktivitetene under de tre rollene.

A: Felles stemme i interessepolitikken

Et av hovedformålene med Østlandssamarbeidet er at fylkeskommunene i landsdelen skal kunne stå sterkere og få mer gjennomslag i felles interessepolitiske saker.

Følgende aktiviteter skal bidra til å styrke fylkeskommunenes interessepolitiske arbeid i 2024:

- Nasjonal transportplan og InterCity har vært det mest sentrale samarbeidsområdet i landsdelen gjennom flere valgperioder, og skal også prioriteres i 2024. En politisk ad hoc-gruppe er utpekt for å koordinere dette arbeidet. I tillegg vil Østlandssamarbeidet arbeide for å sikre finansiering til samferdselsprosjekter i landsdelen, der vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegnettet er spesielt viktig.
- Fylkeskommunene har samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning gjennom flere valgperioder. I 2024 vil oppfølging av regjeringens arbeid med en ny stortingsmelding om sektoren være et viktig interessepolitisk initiativ.
- Arbeidet med god miljøtilstand i Oslofjorden har blitt et sentralt samarbeidsområde etter oppstarten i 2022. I 2024 vil det bli gjennomført en prosess for å kartlegge og prioritere hva som er fylkeskommunenes viktigste felles interessepolitiske saker i arbeidet med tilstanden i Oslofjorden.
- Det pågående arbeidet med klima, miljø og energi, inkludert prosjektene om grønne energistasjoner og klimasmart arealplanlegging, kan bidra til å identifisere felles interessepolitiske utfordringer.

I tillegg til allerede igangsatte aktiviteter, kan og bør fylkeskommunene fortløpende ta initiativ til andre aktuelle interessepolitiske saker som det er naturlig å samarbeide om. Samtidig overvåker også sekretariatet saker og prosesser på nasjonalt og europeisk nivå som kan være aktuelle for interessepolitisk samarbeid mellom fylkeskommunene.

B: Arena for læring og erfaringsutveksling

Østlandssamarbeidets rolle som en arena for å dele erfaringer og lære av hverandre er viktig for at samarbeidet skal skape merverdi for fylkeskommunene. De ulike faggruppene i Østlandssamarbeidet er ofte et nyttig supplement til fagmiljøene i egen organisasjon. Etter fylkesdelingen kan slike samarbeidsgrupper på tvers av fylkene bli enda viktigere.

Følgende aktiviteter skal bidra til økt læring og erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene i 2024:

- Arbeidet med Oslofjorden, både gjennom felles koordineringsgruppe med Osloregionen og andre møter, samlinger og faglige arrangementer. Dette inkluderer aktiviteter som henter inn erfaringer fra arbeidet med vannmiljø i Østersjøen i arbeidet med miljøtilstanden i Oslofjorden.
- Oppfølging av samarbeidet om klima, miljø og energi, både gjennom Klimasatsprosjektene og andre møter og fagsamlinger.
- Arbeid med mulige samarbeidsinitiativ innenfor jordhelse, karbonbinding i jord og kompetanse i landbrukssektoren.
- Arrangementer med ungdomsnettverket ØstsamUng, inkl. to faste nettverkssamlinger, kursing og dialogmøte med representantskapet.
- Europeisk fagsamling i samarbeid med Osloregionens Europakontor om europapolitikk og europeisk samarbeid og betydningen for regional utvikling i landsdelen.
- Oppfølging av samarbeidet med tyske delstater etter studietur april 2023.
- Andre møter og arrangementer i politiske organer og administrative grupper, samt øvrige faglige arrangementer og innholdsproduksjon, f.eks. nettseminarer, videoproduksjon og podkast.

Både fylkeskommunene og sekretariatet kan gjennom året ta initiativ til møter, prosesser og studiebesøk der aktuelle tema settes på dagsorden. Flexibilitet er viktig for å kunne møte nye samarbeidsbehov- og muligheter som oppstår.

C: Ressursbesparende samarbeid og koordinering

Fylkeskommunene i Østlandssamarbeidet har mange felles eller lignende utfordringer og oppgaver. Samarbeid gjennom felles prosjekter og felles aktiviteter kan bidra til besparelser og mer effektiv ressursbruk for fylkeskommunene. Samarbeid kan også gjøre det mulig å gjennomføre relevante aktiviteter som fylkeskommunene ikke har kapasitet og ressurser til å prioritere individuelt.

Følgende aktiviteter skal bidra til bedre ressursutnyttelse, samarbeid og koordinering mellom fylkeskommunene i 2024:

- Klimasats-prosjekt om utrulling av energistasjoner for grønn næringstransport langs transportkorridorene i landsdelen, i samarbeid med Osloregionen IPR.
- Klimasats-prosjekt om kartlegging av karbonrike arealer for klimasmart arealplanlegging i landsdelen.
- Forprosjekt om behov og muligheter for et sterkere kommunikasjonsamarbeid i arbeidet med Oslofjorden og utvikling av indikatorsett.
- Koordinering av fylkeskommunenes felles deltakelse i Scandria Alliance, en samarbeidsallianse på samferdselsområdet med byer og regioner langs Scan-Med-korridoren.
- Sekretariatets oppfølging av observatørrollene i Nordisk transportnettverk og STRING.
- Oppfølging av strategi og handlingsplan for samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning, med særlig fokus på å styrke koordineringen rundt arbeid med forvalterrollen og mulighetene for å utvikle et felles dynamisk og digitalt kunnskapsgrunnlag for fylkeskommunenes arbeid i sektoren.
- Koordinere deltakelsen i Baltic Sea States Subregional Co-operation (BSSSC), inkl. oppfølging av styremedlemmer.
- Koordinere deltakelsen fra ungdomsorganene i fylkeskommunene i ulike europeiske nettverk og organisasjoner gjennom ungdomsnettverket ØstsamUng.
- Utføre rollen som nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Østersjøprogrammet i tråd med retningslinjene fra Kommunal- og distriktsdepartementet, delta i nasjonal koordineringsgruppe for Interreg B og C programmene og i overvåkingskomiteen for Interreg Nordsjøprogrammet.

Det kan også identifiseres nye prosjekter og koordineringsoppgaver som det kan være aktuelt å vurdere nærmere. Prosjekter og koordineringsoppgaver bygger normalt på felles fylkeskommunale behov som kan løses mer effektivt i fellesskap. Slike felles aktiviteter blir ofte identifisert gjennom dialog og møter med fylkeskommunene.

2. Det nye Østlandssamarbeidet

Fra 1. januar 2024 får landsdelen en ny fylkesstruktur og landsdelsamarbeidet går fra fire til syv medlemmer. Med flere nye og mindre fylkeskommuner endrer noen av forutsetningene for samarbeidet seg. For å stake ut kursen for det framtidige landsdelsamarbeidet skal Østlandssamarbeidets overordnede strategi derfor

revideres. I gjeldende strategi poengteres det at fylkeskommunene skal vurdere behovet for en strategirevidering ved oppstarten av en ny valgperiode, og som en følge av fylkesdelingen vil det være nyttig og hensiktsmessig å gjennomføre en slik strategirevidering i 2024.

For at fylkeskommunene skal kunne ta velfunderte veivalg er det viktig med en god prosess og et solid kunnskapsgrunnlag. Prosessen må også bidra til tydelig eierskap til valgene som blir tatt, og at valgene har bred forankring i fylkeskommunene, både politisk og administrativt.

Derfor legges det opp til et grundig arbeid med skriftlig kunnskapsinnhenting, bilateral dialog med fylkeskommunene, felles møtepunkter og høringsrunder. Prosessen skal styres av Østlandssamarbeidets representantskap. Den operative oppfølgingen vil være en sentral oppgave for sekretariatet i 2024.

Ved siden av strategirevideringen skal fylkeskommunene også vurdere og avklare hvilken politisk struktur de ønsker å etablere for å følge opp de strategiske prioriteringene for Østlandssamarbeidet.

Parallelt med strategirevideringen vil det også utarbeides en ny kommunikasjonsstrategi for Østlandssamarbeidet.

